

Nr 210.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1938 kl. 1 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar
angående avskrivning av till vissa engångskostnader
för försvarsväsendets byggnader m. m. anvisat kapital.
(4:e avd.)*

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t (sid. 15—18 av det vid propositionen under rubrik »Avskrivning av nya kapitalinvesteringar» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden) föreslagit riksdagen att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i fonden för förslag till statsverket avseende Vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 12,270,000 kronor.

Kungl. Maj:t har vidare i propositionen (nr 2) med förslag till övergångsstat för budgetåret 1937/38 (punkt 10, sid. 67, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden) föreslagit riksdagen att till Avskrivning av till vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. anvisat lånekapital å övergångsstat för budgetåret 1937/38 anvisa ett anslag av 12,697,000 kronor.

Slutligen har Kungl. Maj:t i propositionen (nr 8) med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38, under åberopande av det vid propositionen under rubrik »Utgifter för kapitalökning. Bil. 11» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen att till Avskrivning av till vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. anvisat lånekapital å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 anvisa ett reservationsanslag av 2,916,700 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en den 28 januari 1938 dagtecknad proposition, nr 76, föreslagit riksdagen att med avseende å beräkningen av det å tilläggsstaten äskade avskrivningsanslaget vidtaga den ändring, som betingades av ett bifall till Kungl. Maj:ts i samma proposition framlagda förslag om anvisande av det å tilläggsstaten till 2,916,700 kronor beräknade lånemedelsanslaget till Vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. med ett till 3,263,500 kronor förhöjt belopp.

Vid antagandet av 1936 års försvarsorganisation förutsattes vissa av den nya försvarsorganisationens genomförande föranledda byggnadskostnader — i försvarsbeslutet beräknade till 37,812,000 kronor samt avsedda att fördelas på budgetåren 1936/37—1940/41 — skola finansieras genom uppförande för ändamålet av lånemedelsanslag under fonden för förslag till statsverket. Det i enlighet härmed anvisade lånekapitalet avsågs skola avskrivas under loppet

av 10 år, räknat från och med budgetåret 1936/37, därvid de årliga avskrivningsanslagen, med utgångspunkt från ovannämnda kostnadssumma, beräknades till 3,800,000 kronor.

I anslutning härtill har riksdagen för budgetåren 1936/37 och 1937/38 anvisat *dels* under fonden för förslag till statsverket till vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. anslag om tillhopa 20,297,000 kronor, att utgå av lånemedel, *dels ock* under avbetalning å statsskulden till avskrivning av sålunda anvisat lånekapital ett sammanlagt belopp av 7,600,000 kronor. Skillnaden mellan angivna två belopp eller 12,697,000 kronor är alltså ännu icke täckt av avskrivningsmedel.

Innevarande års riksdag har för ifrågavarande engångskostnader anvisat *dels* å riksstaten för budgetåret 1938/39 såsom kapitalinvestering i fonden för förslag till statsverket ett reservationsanslag av 12,270,000 kronor, *dels ock* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 såsom förstärkning av de för budgetåren 1936/37 och 1937/38 under förlagsfonden anvisade anslagen ett reservationsanslag att utgå av lånemedel å 3,263,500 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts föreliggande förslag skulle erforderliga medel nu anvisas *dels* för omedelbar avskrivning av de kapitalmedel (lånemedel), som å riksstaten för budgetåret 1938/39 och å tilläggsstaten till riksstaten för budgetåret 1937/38 anvisats till ifrågavarande byggnadskostnader, *dels ock* för täckning av det belopp, varmed de för budgetåren 1936/37 och 1937/38 för enahanda ändamål anvisade lånemedelsanslagen överstiga för dessa två budgetår beviljade avskrivningsanslag.

Chefen för finansdepartementet har i statsverkspropositionen beträffande förevarande avskrivningsfrågor anfört bland annat följande:

I enlighet med den av riksdagen godkända finansieringsplanen för byggnadsarbeten hänförliga till 1936 års försvarsbeslut skulle å riksstaten för nästföljande budgetår upptagas ett anslag å 3.80 miljoner till avskrivning av lånemedel investerade i dessa arbeten. Emellertid ha förutsättningarna för finansieringsplanen rubbats genom den inträffade kostnadsstegringen. De ytterligare lånemedelsanvisningar, som visat sig erforderliga, om arbetsprogrammet i obeskuret skick skall fullföljas, torde ej böra mötas genom en förlängning av avskrivningstiden eller genom blott en höjning av de årliga avskrivningskvoterna. Övervägande skäl synas tala för att kostnadsökningarna omedelbart täckas med skattemedel. Jag har i enlighet härmed för avsikt att vid anmälan av förslag till tilläggsstat för innevarande budgetår förorda omedelbar avskrivning av å staten uppförda belopp till förstärkning av de anslag som budgetåren 1936/37 och 1937/38 anvisats till byggnadsarbeten för försvaret. Om samma principer tillämpas även nästa budgetår skulle det erforderliga avskrivningsanslaget komma att uppgå till $(3.80 + 2.00 =) 5.80$ miljoner kronor. Den lättnad i belastningen å nästa budgetårs riksstat, vilken skulle vinnas genom fullföljande av den ursprungliga finansieringsplanen med den här föreslagna modifikationen att kostnadsökningarna omedelbart täckas, komme under dessa omständigheter att uppgå till $(12.27 - 5.80 =) 6.47$ miljoner kronor.

När finansieringsplanen för försvarsväsendets byggnadsarbeten av 1936 års riksdag gavs den utformningen, att kostnaderna fördelades över en period avsevärt längre än den beräknade byggnadstiden, skedde detta av statsfinansiella skäl och för att minska belastningen för verkliga utgifter under

de närmaste budgetåren. I och med att det visat sig möjligt att inom budgeten bereda utrymme för konsolideringsåtgärder av väsentlig omfattning, inställer sig frågan, om skäl längre föreligga att fullfölja den planerade utgiftsutjämnningen. Så synes mig ej vara fallet. Tvärtom torde en omedelbar täckning med skattemedel av ifrågavarande kapitalmedelsanslag till försvarets byggnadsarbeten böra betraktas såsom en av de åtgärder, som i första hand böra vidtagas, om man vill utnyttja det relativt gynnsamma inkomstläget för en fortsatt förstärkning av statens finansiella ställning. Jag vill därför tillstyrka, att jämväl nyss angivna belopp å 6.47 miljoner kronor omedelbart avskrives. I annat sammanhang torde jag i konsekvens härmed få anmäla förslag om beredande av täckning för den ännu ej avskrivna delen av de lånemedelsanslag som budgetåren 1936/37 och 1937/38 anvisats till försvarsväsendets byggnadsarbeten, vilken enligt vad tidigare anförts uppgår till i runt tal 12.70 miljoner kronor.

Det kunde övervägas att, då hela medelsanvisningen för budgetåret 1938/39 ändå blir föremål för avskrivning, ändra redovisningsformen och överföra anslaget till fjärde huvudtiteln att direkt bestridas av skattemedel. Jag finner emellertid icke tillräckliga skäl föreligga att på denna punkt avvika från den ursprungligen valda anvisningsformen. Kapitalökningsanslag för försvarsväsendets byggnader å 12.27 miljoner kronor kommer därför att i vanlig ordning äskas å fonden för förslag till statsverket, och motsvarande belopp föreslås uppfört å här ifrågavarande huvudtitel för avskrivning av denna investering.

Kungl. Maj:ts här behandlade förslag upptaga följande avskrivningsanslag:

	Kronor.
å riksstaten 1938/39	12,270,000
» övergångsstaten 1937/38	12,697,000
» tilläggsstaten »	3,263,500
<hr/>	
Summa kronor	28,230,500

I nedanstående tabell hava upptagits *dels* anslagen till de försvarsväsendets byggnader (kasernbyggnader m. m.), som ingingo i 1936 års femårsplan *dels* ock de avskrivningar, som påkallades av densamma under en tioårsperiod. De med kursiv stil angivna avskrivningsbeloppen, sammanlagt 28,230,500 kronor, utgöra de av Kungl. Maj:t nu föreslagna avskrivningarna.

	Anvisning		Avskrivning	
	Enligt planen	Extra	Enligt planen	Extra
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1936/37—37/38.....	20,297,000	—	7,600,000	12,697,000
1937/38 (tilläggsstat)	—	¹⁾ 3,263,500	—	¹⁾ 3,263,500
1938/39.....	9,000,000	²⁾ 3,270,000	3,800,000	²⁾ 8,470,000
1939/40.....	5,812,000	—	3,800,000	—
1940/41.....	2,891,000	—	3,800,000	—
Summa kronor ³⁾	38,000,000	—	—	24,430,500
1941/42—1945/46 (med 3,800,000 årligen).....			⁴⁾ 19,000,000	
Summa kronor			38,000,000	

¹⁾ Väsentligen på grund av kostnadsfördyring. — ²⁾ Därav cirka 2,000,000 på grund av kostnadsfördyring och 1,200,000 kronor överflyttade från fjärde till tredje året. — ³⁾ Beloppen redovisas något jämkade. — ⁴⁾ Minskas i den mån avskrivningsplanen påskyndas.

Utskottet.

Förevarande förslag avser omedelbar avskrivning av utgifter för byggnadsarbeten för försvaret, vilka utgifter tidigare avsetts att avskrivas enligt en tioårsplan.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) å riksstaten för budgetåret 1938/39 till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket avseende *Vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m.* anvisa ett reservationsanslag av 12,270,000 kronor;

b) å övergångsstat för budgetåret 1937/38 till *Avskrivning av till vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. anvisat lånekapital* anvisa ett anslag av 12,697,000 kronor;

c) å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1937/38 till *Avskrivning av till vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m. anvisat lånekapital* anvisa ett reservationsanslag av 3,263,500 kronor.

Stockholm den 30 maj 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Nilsson i Gränebo, Nilsson i Malmö, Svensson i Kompersmåla, Asplund, Bergström, Gustafsson i Benestad, Andrén, Carlström, Lindström, Larsson i Varberg, Sundberg och Bäckström; samt

från andra kammaren: herrar Råstock, Magnusson i Skövde, Törnkvist, Svensson, Andersson i Prästbol, Ward, Isacsson, Olsson i Staxäng, Persson i Tidaholm, De Geer i Hanaskog, Andersson i Malmö och Åqvist.

Reservationer

av herrar Svensson i Kompersmåla, Andrén, Carlström, Sundberg, Magnusson i Skövde och Olsson i Staxäng, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Förevarande förslag — — — en tioårsplan.

Förslaget föranleder ingen annan erinran från utskottets sida än beträffande det å riksstaten för budgetåret 1938/39 föreslagna anslaget å 12,270,000 kronor. På sätt departementschefen framhållit kan det ifrågasättas, om ej denna summa kunde begränsas till 5,800,000 kronor, varav 3,800,000 kronor utgöra den normala avskrivningen enligt tioårsplanen och 2,000,000 kronor äro att hänföra till numera inträffade kostnadsstegringar. Detta innebär

alltså en minskning i den av Kungl. Maj:t föreslagna avskrivningsposten med 6,470,000 kronor. Utskottet vill för sin del föreslå, att förevarande avskrivningspost begränsas till ovannämnda belopp 5,800,000 kronor.

Med tillstyrkande i övrigt av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) å riksstaten för budgetåret 1938/39 till avskrivning av nya kapitalinvesteringar i fonden för förlag till statsverket avseende *Vissa engångskostnader för försvarsväsendets byggnader m. m.* anvisa ett reservationsanslag av 5,800,000 kronor;
 - b) och c) = utskottet.
-